

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 14. oktobra 1938

Cena posamezni številki din 1'50

Slika gospodarskega stanja Slovenije

V ljubljanskem dnevniku z dne 11. oktobra 1938. je bilo objavljeno poročilo o samomoru 25letnega zasebnega uradnika iz Primorja, ki je skočil pod vlak, ker se ni mogel izkupati iz bede in brezposelnosti. Ista številka ljubljanskega dnevnika objavlja nadalje poročilo o samomoru dveh ljubljancev v Varaždinu. Od teh je bil eden 26letni absolvent višje mornariške šole, drugi pa neki brivski pomočnik iz Ljubljane. V poslovnem pismu sta napisala tudi naslednje težke besede: »Zločinov nisva vajena, dalje pa tako ne moreva živeti.«

Ze davno niso več v Sloveniji samomori zaradi bede in brezposelnosti redkost. Toda trije tako žalostni samomori v enem dnevu so že na glas vpiljoč opomin na težko gospodarsko stanje Slovenije. Kajti v vseh treh primerih gre za samomore delavoljnih in za delo sposobnih ljudi, ki so tedne in tedne iskali delo, a ga niso mogli najti. Žalostna resnica je, da agrarno pasivna Slovenija ne more več dati vsem svojim sinovom kruha in zaslužka.

Ti trije samomori mladih ljudi so jasen opomin, kako utemeljene so bile naše besede, ko smo opozarjali na težke posledice, ki morejo nastati, če se Sloveniji gospodarsko ne pomaga. Ti trije samomori pa so tudi zgovoren opomin, kako silno napačne so one nesrečne besede o bogati Sloveniji, zaradi katerih so se interesi Slovenije tako dosledno zanemarjali. Ni se storilo, kar bi se moralo storiti za Slovenijo, in tako morajo ljudje odhajati v druge pokrajine, če pa še tam ne dobe dela, pa v smrt.

Maloštevilni narod smo in zato ne smemo trpeti, da bi nam mladi in sposobni ljudje umirali, ker ne morejo dobiti dela. Prilike za delo se morajo ustvariti in naj bodo v to potrebni še tako veliki napor. Agrarno pasivna Slovenija mora postati industrijska dežela in dežela tujkega prometa. Zato se mora zboljšati njeno cestno omrežje, zato se morajo nove ceste zidati v hitrem tempu, da bo že v nekaj letih cestno omrežje urejeno. In prav tako je treba urediti v Sloveniji železniški promet. Zveza z morjem, motorni vlaki na gorenjskih progah, vse to so nujnosti, ki so neodložljive.

In potem, kar je glavno: Mnogo javnih del v Sloveniji! V sedanji stiski so javna dela glavno sredstvo za odpravo brezposelnosti, ki je še vedno velika, pa čeprav hodejo nekateri dopovedati na podlagi statistike OUZD, da je že brezposelnosti konec. Resnica je namreč ta, da smo glede števila zaposlenega delavstva še vedno tam, kjer smo bili leta 1931., da pa je od takrat doraslo 7 novih letnikov našega naraščanja. Kje pa se naj dobi za te zaposlitev?

Slovenija pa je poleg tega preobremenjena z davki, in ne le z državnimi, temveč tudi s samoupravnimi. Posledica tega je, da se industrije selijo na jug in da industrializacija Slovenije pada, namesto da bi rasla. Posebno v Ljubljani se vidi, kako previsoke davčine ovirajo v mestu vsak industrijski razvoj. Električni tok je mnogo predrag, trošarine mnogo previsoke in vedno bolj se opaža, kako se industrije selijo iz mesta.

Ze se govori, da bodo zgledu industrij sledili tudi veletrgovci. Ljubljana postaja vedno bolj uradniško mesto in skoraj polovica vseh njenih volivcev pripada že javnim nameščencem. Pri sedanjih slabih plačah javnih nameščencev pa ti ne morejo dati mestu gospodarskega poleta; tega morejo dati

le razvita obrt, industrija in trgovina. Te pa se s prevelikimi davčnimi bremenmi ovirajo, ker izgubljajo zaradi njih svojo konkurenčno sposobnost.

Vedno bolj težaven postaja gospodarski položaj Slovenije in proletarizacija njenega prebivalstva je napredovala do te mere, da po-

meni že resno nevarnost, kakor dokazujejo številni samomori mladih ljudi. Zato pa je treba nekaj za gospodarski dvig Slovenije storiti in zato se naj njene stare zahteve že enkrat upoštevajo, ne pa da se še nadalje zahteva, da mora pasivna Slovenija plačevati za druge in bogatejše pokrajine.

sednik novosadske zveze Lazić o konferenci trg. ministra Kabalina v Novem Sadu. Minister Kabalin je priznal, da je naša zahteva glede enakega obdačenja nabavljanih zadrug popolnoma upravičena. Obljubil je tudi, da bo storil, kar je v njegovi moči, da se ta zahteva izvede. Pozitivno je sprejel tudi našo zahtevo po stabilizaciji nemške klirinške marke na višini 15 din za RM. Obljubil je tudi, da se bodo tudi malim trgovcem omogočili krediti pri Narodni banki. Glede veleblagovnic pa je dejal, da bo skušal urediti to zadevo v smislu naših zahtev.

Govorilo se je tudi o bližnjih skupščinskih volitvah ter je prodrla naslednje stališče: Ne C. P., ne zveze in ne združenja trgovcev se ne morejo vmešati v volilni boj. Pač pa more vsak trgovec kot zasebnik kandidirati in je le želeli, da pride čim več trgovcev v skupščino, ker bi bili s tem trgovski interesi najbolj zavarovani.

Konstatiralo se je nadalje, da se v zadnjem času opaža, kako kupujejo tuji zemljo v Vojvodini in tudi v Sloveniji. Sploh postaja prodiranje tujega kapitala že prav nevarno.

V zvezi s tem se je govorilo tudi o tujih zastopnikih in agentih. S splošnim odobravanjem je bil sprejet sklep ljubljanske sekcije manufakturnistov, ki so sporočili tujim tvrdkam, da bodo v bodoče upoštevali le one dobavitelje, ki bodo zaposlovali naše domače trgovske potnike in zastopnike, ki jih bo priporočilo Društvo trg. potnikov in zastopnikov v Ljubljani. Sklene se, da se priporoči vsem združenjem, da nastopijo na isti način.

Seja je znova pokazala, da vodijo sistematičen boj proti prodiranju tujega kapitala edinole trgovci in njih organizacije.

Ko so se obravnavala še nekatera druga vprašanja, je zaključil predsednik Savić sejo in se zahvalil vsem za njih pozornost in vne-mo, s katero so sodelovali pri seji.

Seja Centralnega predstavništva Bolgarsko-jugoslovanski gospodarski odbor izvoljen

Za ponedeljek sklicana seja Centralnega predstavništva je imela dvojen namen: 1. da se zastopniki jugoslovanskega trgovstva dogovore o bodočem delu in 2. da se z osebnimi intervencijami pri vladi ter predsedniku min. sveta doseže izvajanje sklepov ljubljanskega kongresa ter zlasti onih 12 točk, ki so se formulirale na letošnji spomladanski konferenci z zastopniki vlade. Prvi del programa je mogla seja v glavnem izvesti, ne pa tudi drugega dela, ker je medtem nastala z razpustom skupščine čisto nova situacija. Člani Centralnega predstavništva so bili zato soglasno mnenja, da je bolje, da se počaka na predstavko pri članih vlade, dokler ne bo ta zopet samo delovna vlada.

Seja Centralnega predstavništva se je začela v ponedeljek dopoldne v hiši Srbskega trgovskega združenja. Seja je bila dobro obiskana ter so se je udeležili dele-

gati vseh zvez, razen zagrebške in splitske. Zagrebška zveza se je opravičila, ker je bila isti dan konferenca trgovskega ministra inž. Kabalina z zagrebškimi gospodarskimi ljudmi in se je morala zveza udeležiti te konference, splitska pa je brez predsedništva, ker so predsednik in oba podpredsednika odstopili. Iz Ljubljane so se udeležili seja predsednik Stane Vidmar, tajnik Zveze dr. Pušček in tajnik združenja Ljorže Šmuc.

Sejo C. P. je otvoril zaslužni predsednik Saveza Nedeljko Savić, ki je po pozdravu delegatov naglasil, da se je morala seja sklicati, ker je bila zadnja seja C. P. še pred kongresom. Nato navaja, zakaj ni na seji delegatov zvez iz Zagreba in Splita in zakaj se seja ni mogel udeležiti trg. minister inž. Kabalin.

Nato je prešel takoj na dnevni red, na

daljša debata, v kateri se je konstatirala potreba takšne tiskarne. Po vsej verjetnosti bi bila takšna tiskarna tudi rentabilna. Rezultat vse debate je bil, da se je seja načelno izjavila za to tiskarno, vendar pa naj se izdela popoln načrt, koliko bi tiskarna veljala in kako bi se finansirala. Ko bo ta načrt gotov, bodo zveze definitivno skle-pale o načrtu.

Tudi o osrednji pisarni C. P., ki naj bi se ustanovila v Beogradu, je poročal predsednik Savić. Pisarna je nujno potrebna, ker je delo tako naraslo, da ga sam ne more zmagovati. Nujno potrebno je, da ima pisarna C. P. živ kontakt z vsemi gospodarskimi ministri in tudi z vsemi zvezami trg. združenj in da more hitro intervenirati, če je to potrebno.

Vsi delegati so odobravalni ustanovitve takšne pisarne. Pri znani finančni slabosti vseh zvez pa se ni moglo še rešiti težko vprašanje finansiranja te pisarne. Zato se je sklenilo, da se pripravi za prihodnjo sejo podoben načrt o organizaciji in finansiranju te pisarne. Ugotovilo pa se je, da nekatere zveze zelo neredno plačujejo svoje prispevke C. P. in da so nekatere še v zaostanku za vsa štiri leta.

Pri slučajnostih je poročal pred-

izvolitev članov za bolgarsko-jugoslovanski gospodar. odbor

Ta izvolitev je nujna, ker je pomočnik zun. ministra dr. Pilja že vprašal, če imamo izdelan načrt za pogajanja o carinski uniji z Bolgarsko. Naloga tega odbora je, da se ta načrt sestavi in zato se naj izvolijo še strokovnjaki, ki bi se dodelili temu odboru.

Na predlog delegata Belovića so bili soglasno izvoljeni v ta odbor: predsednik C. P. in Zveze v Beogradu Nedeljko Savić, predsednik Zveze v Ljubljani Stane Vidmar, predsednik zagrebške zveze Milan Prpić in predsednik skopljske zveze Varošić.

Kot strokovnjaki pa so bili izvoljeni: Ivan Mohorić iz Ljubljane, predsednik špediterjev Danilo Djordjević in zastopnik uvoznikov Andon Andonović iz Niša.

V debati glede smernic, po katerih se naj ravna člani odbora, se je zlasti poudarjalo, da je zblizanje med Bolgarsko in Jugoslavijo v življenjskem interesu obeh narodov.

Urednik »Trgovskih novin« iz Sofije, Ivančev, je v svojem govoru poudaril, da je bila izvedba carinske unije med Bolgarsko in Srbijo svoje dni preprečena le z intrigami tujih sil. Ves bolgarski

narod želi to zblizanje, ker zahteva to njegova samoobramba. Moramo se zavedati, da Slovani nimamo med drugimi narodi resničnih prijateljev in da smemo zapupati le sebi.

Ko so se oglašili k besedi še drugi delegati, ki so enako odločno nastopili za zblizanje, se je soglasno sklenilo, da se mora čim prej izvesti sklep ljubljanskega kongresa in naj zato novi bolgarsko-jugoslovanski odbor čim prej stopi v stik z vladama v Sofiji in v Beogradu, da se takoj začne unifikacija trgovinskih pogodb ter unifikacija carinskih predpisov.

Upati je, da se bo to tudi doseglo, ker se tudi s strani naših zbornic vodi podobna akcija.

Delovni čas v trgovskih obratih

V Zagrebu so se trgovci izrekli za 8 urnik tudi v trgovinskih obratih. Zato zahtevajo beograjski trgovci, da se uvede tudi v Beogradu osemurnik. Potrebno je zato, da se Centralno predstavništvo o tej zahtevi izreče. Po krajši debati je bilo sklenjeno, da trgovstvo vztraja na 10 urniku, in sicer iz razlogov, ki so bili navedeni že dostikrat.

Organizacijska vprašanja

Predsednik Savić je nato poročal o nameravani ustanovitvi trgovske tiskarne v Beogradu. Ta tiskarna je potrebna, ker ni mogoče brez lastne tiskarne povečati stanovskega tiska. Trgovstvo pa potrebuje svoj lasten dnevnik, da bo moglo tudi pred najširšo javnostjo braniti svoje interese. Novi

dnevnik naj bi imel članke v vseh treh jezikih. Pa tudi za trgovce same bi bil novi dnevnik nujno potreben, ker šele z njim bi dobilo vse delo trgovcev enotno smer in enoten program. Predlaga zato, da se ustanovi delniška družba, ki naj bi postavila tiskarno.

O tem predlogu se je razvila

Iz Zveze trgovskih združenj Odgovor monopolne uprave na predstavko Zveze

Uprava drž. monopolov v Beogradu je poslala Zvezi trgovskih združenj na njeno predstavko glede oddaje soli v zakup, uprave solnih skladišč, solnih knjižic, dobička trgovcev detajlistov, ki prodajajo sol, vrste in kakovosti soli ter soli za živino naslednji odgovor:

»V odgovor na Vašo predstavko št. 1870 z dne 29. septembra 1938 vam sporočamo, da je dana Vaša prejšnja predstavka št. 757 z dne 6. maja v evidenco ter se bo oziralo na Vaše zahteve, kolikor bo to le mogoče, pri sestavljanju novih pogojev za prihodnjo zakupno dobo.

Kar se tiče soli za živino, je te dovolj v vseh skladiščih ter ni nobenih omejitev glede njene prodaje. Če v nekaterih krajih zakupnik velikoprodaje soli ne bi izdal živinske soli, naj to trgovci-maloprodajalci soli takoj vpišejo v pritožno knjigo, katero mora imeti vsaka velikoprodaja soli.

V kolikor je monopolski upravi znano, ni danes več pritožb proti kakovosti soli. Te pritožbe so bile lansko leto, ko je zaradi popravil

instalacij solarne v Kreki prodajala monopolna uprava nekaj mesecev v bivši mariborski oblasti morsko sol in so se zato potrošniki pritoževali, ker niso bili navajeni na morsko sol.

Načelnik oddelka za prodajo.

Predlog za večjo obliko dopisnic

Odgovor poštne ministristva.

Poštno ministristvo je odgovorilo Zvezi trg. združenj v Ljubljani na njeno predstavko glede izdaje večjih dopisnic z naslednjim dopisom:

V zvezi s predstavko Zveze trg. združenj z dne 22. septembra 1938, št. 1876, s katero pravi, naj se z ozirom na potrebe poslovnega sveta uvedejo odprte dopisnice večje oblike od dosedanjih, je čast sporočiti ministristvu za pošte, telegrate in telefone, da se je vzel ta predlog na znanje in da se bo o njem razpravljalo.

Trgovci, zavarujte se le pri zavarovalnicah, ki inserirajo v »Trgovskem listu«!

Prvi člani Akademije znanosti in umetnosti imenovani

V imenu Nj. Vel. kralja so bili z ukazom kr. namestnikov na predlog prosvetnega ministra imenovani kot prvi redni člani Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani:

v filozofsko-zgodovinskem oddelku: redni profesor bogoslovne fakultete v p. dr. Aleš Ušeničnik, nadalje redni profesorji filozofske fakultete: dr. Rajko Nahtigal, dr. Franc Kidrič, dr. Milko Kos in dr. Franc Ramovž,

v pravnem oddelku: poslanik v p. dr. Leonid Pitamice ter redni profesorji dr. Metod Dolenc, dr. Gregor Krek, dr. Janko Polec in dr. Rado Kušej,

v matematično prirodoslovnem oddelku: univ. profesorji dr. Josip Plemelj, dr. Rihard Zupančič in dr. Jovan Hadži,

v umetniškem oddelku: književnik Oton Zupančič, akad. slikar Matija Jama, književnik Franc Finžgar, prof. arh. Jože Plečnik in akad. slikar Rihard Jakopič.

Seja strokovnega odbora za gozdne proizvode

V petek je bila v Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine pod predsedstvom načelnika dr. Obradovića seja Strokovnega odbora za gozdne proizvode.

Na seji so bila podana poročila o delu mednarodnih organizacij lesnega gospodarstva ter bili storjeni potrebni sklepi o nadaljnji akciji.

Razpravljalo se je tudi o trgovinskih odnosih z Italijo z ozirom na naš lesni izvoz v Italijo. Formulirali so se naši predlogi in naše želje glede tega izvoza.

Posebej se je razpravljalo o izvozu zabojev in njih delov v Palestino ko tudi o vprašanju izvoza železniških pragov.

V zvezi s crkvenim protokolom nemško-jugoslovanskega lesnega odbora so bili storjeni potrebni sklepi za izvajanje tega protokola.

Na seji se je govorilo tudi o običnem stanju naše lesne izvozne trgovine ko tudi o raznih vprašanjih, ki se tičejo deviz in prevoznih vprašanj ter drugih vprašanj, ki ovirajo lesni izvoz.

Tlakovanje državne ceste Maribor—Košaki

Lani je bila državna cesta Maribor—Št. Ilj modernizirana in je od državne meje do bližine Maribora dobila asfaltno površino, žal pretanko, tako da ne bo dolgo držala. Največji promet je med mestno mejo v Košakih do odcepa banovinske ceste v Št. Lenart v Slov. goricih. Tu asfaltna tla nikakor ne bi zadostovala in bi se preplekla v najkrajšem času obrabila. Zato so lokalni faktorji izposlovali iz novega 4 milijardnega posojila kredit 4 milijonov dinarjev za tlakovanje tega dela ceste, ker so le granitna tla kos izredno močnemu prometu.

V torek dopoldne je bila na tehničnem razdelku okrajnega glavarstva v Mariboru licitacija za tlakovalna dela. Dela je izdružila tvrdka Adolf in Ernest Ehrlich iz Zagreba, ki ima v Oplotnici ob vznožju Pohorja lastne granitne kamnolome. Ta tvrdka je ponudila pol odstotka popusta ter je bila najcenejša.

Nova zadružna vinska klet

V Ormožu je bila te dni dograjena nova moderna klet tamošnje Kletarske zadruge, ki obstoji že 40 let in ima nad 600 članov. H kritju stroškov sta prispevala tudi kmetijsko ministrstvo in banska uprava. Betonske cisterne, obložene s steklom, je dobavila tvrdka Peter Miovič v Mariboru. V cisternah se lahko skladišči 3500 hektolitrov vina. Nova klet je za ves ormoški vinarski okoliš velikega pomena, ker bodo kmetje zdaj lažje vnovčili svoj pridelek.

Širša seja Združenja trgovcev v Kranju

Za ustanovitev dvorazredne trg. šole v Kranju

Prejšnji teden je bila pod predsedstvom predsednika Berjaka širša seja uprave in nadzorstva Združenja trgovcev v Kranju.

Na seji se je najprej razpravljalo o trgovski strokovni nadaljevalni šoli. Odobril se je računski zaključek, ki izkazuje 31.443 din izdatkov ter 30.925 din dohodkov, torej 518 din primanjkljaja. Poudarjena je bila želja, da bi banska uprava, ki nič ne prispeva za šolo, odstopila za šolo vsaj del od krošnjarjev in šušmarjev vplačanih kazni, ker ima združenje z nastavitvijo posebnega organa glavno zaslugo, da so bili krošnjariji in šušmarji prijeti. Vzdrževanje tega organa povzroča združenju znatne stroške. Proračun za leto 1938. izkazuje 8.180 din primanjkljaja, ki ga bo moralo kriti združenje. Zvišanje izdatkov za šolo je posledica preselitve šole v novo osnovno šolo, nabave pisarniškega inventarja ter zvišanih honorarjev za kvalificirane učne moči.

Konstatiralo se je nadalje, da pouk na šoli trpi, ker se vedno ni izdala pristojna oblast dovoljenja za poučevanje učitelju, ki ima odlično kvalifikacijo. Združenje upa, da se mu ne bodo delale ovire pri njegovem delu za nabiranje naraščajo, če mora že samo nositi vse stroške za strokovno šolo.

Strokovno šolo je lani obiskovalo 62 učencev, letos se je vpisalo že 70 učencev, njih število pa bo s priletnostjo učencev iz tržiškega in škofjeloškega okraja naraslo na 80. Združenju se je posrečilo, da je omogočilo obisk šole 95 % vseh trgovskih učencev kranjskega okraja.

Z odobranjem je seja sprejela predlog predsednika Berjaka, da se v Kranju ustanovi dvorazredna trgovska šola, ker so te šole v Ljubljani prenatrpane in ker je v Kranju potreba po takšni šoli velika. Seja je soglasno sklenila, da izvede uprava Združenja vse potrebne priprave, da se dvorazredna trgovska šola v Kranju otvori že prihodnje leto.

Zalostno sliko naših socialnih razmer je pokazala razprava

o vedno večji beraški nadlogi.

Ob petkih obišče posamezne trgovce že do 150 beračev. Kmalu bomo prišli tako daleč, da bo moral trgovec nastaviti ob petkih za berače posebnega nameščenca. Združenje je že začelo akcijo, da se beračenje po mestu popolnoma prepove in bo to akcijo tudi nadaljevalo. Kranjski trgovci pa se tudi zavedajo, da je treba nekaj storiti za ljudi v bedi in zato je uvedlo med svojim članstvom nabalno akcijo. Uspeh te akcije je, da so se posamezni člani zavezali, da bodo na mesec prispevali nad 2000 din za reveže. Ta znesek se bo izročil občini, ki naj podpira iz tega zneska najpotrebnejše. Potrebno pa je, da tudi državne in samoupravne oblasti več store za reveže. V zvezi s tem se je ostro grajala napačna politika, ki se vodi v naši državi, da se z raznimi privilegiji in z ustanavljanjem konkurenčnih podjetij (tiskarne, knjigarne, konsumi itd.) jemlje trgovcem zaslužek, istočasno pa se zahteva, da bi morali trgovci največ prispevati za odpravo bede. Takšno stališče je čisto nevzdržno.

Krošnjarska nadloga vedno večja

Kakor na vseh sejah, tako se je tudi na tej moralo govoriti o krošnjarstvu. Seja je konstatirala, da vsi protesti, vse resolucije in zahteve niso dale dosedaj nobenega pozitivnega uspeha, temveč

se krošnjarstvo kar naprej širi. Prišli smo že tako daleč, da se sedaj krošnjari kar na debelo in da se razvaja krošnjarsko blago s konji in avtomobili. V zadnjem času pa so postali krošnjariji tudi nasilni ter groze vsem, ki bi jih ovirali v njih brezpravnem delu, s samokresi. Naj navedemo tu le dva konkretna primera nasilnosti krošnjarjev. Trije krošnjariji, ki so vozili krošnjarsko blago s takšnim, so s samokresi v rokah prisilili kontrolnega organa združenja, da je opustil njih zasledovanje. Še bolj drastičen primer pa se je dogodil v pisarni združenja dne 28. septembra 1938. Ovadeni krošnjar Miložer Stjepan iz vasi Miš, občina Gornjepoljska v okraju Livno, je prišel v pisarno združenja in zagrozil kontrolnemu organu združenja, da ga bo ustrelil, če bi ga še enkrat ovadil. Pripominjamo še, da je bil ta krošnjar od oblasti oproščen, čeprav se je pri njem našla manufaktura, a se mu ni baje moglo dokazati, da je to manufakturo tudi prodal. Kaj je neki delal z njo!

Vse polno primerov pa je tudi, ko so krošnjariji osleparili ljudi z manjvrednim blagom, ko so prodajali vihotapljeno in tudi ukradeno blago in nedovoljeno blago itd.

Kadar je krošnjarska nadloga

narasla že do takšne mere, je pač več ko nerazumljivo, da nekatere oblasti še ne pokažejo prave volje, da bi to nadlogo zatrle. Trgovstvo mora zato odločno zahtevati, da se krošnjarskemu zlu napravi že enkrat konec! Tem bolj pa je zahteva trgovstva upravičena, ker je 90 % vseh krošnjarjev mladih in zdravih ljudi, ki so se lotili krošnjarstva samo zato, ker mrzijo vsako pošteno in resnično delo. Takim ljudem se pač ne bi smela dajati potuha!

Predsednik Berjak je še poročal o prizadevanju združenja, da kupi primerno hišo za svoj dom.

Na seji se je tudi grajala politika nekaterih denarnih zavodov, ki dajejo samo kratkoročna posojila, in to po visokih obrestih, ki jih gospodarstvo ne prenese. Takšna denarna politika onemogoča vsak gospodarski napredek. Ne bo drugega izhoda, kakor da trgovstvo tudi tu uveljavi načelo samopomoči.

Na koncu seje je še poročal tajnik Kožman o otvoritvi tekstilnega tečaja na drž. tekst. šoli za trgovske pomočnike. Naj bi se pomočniki, zlasti manufaktursti priglasi v ta tečaj, ker se jim s tem nudi prilika, da izpopolnijo svoje znanje, kar bo le v njih lastnem interesu. Nato je predsednik Berjak zaključil sejo.

Nove izdelke treba spraviti na trg

Dolžnost trgovca je, da opozori svoje stranke na nove izdelke, ki pridejo na trg

Nekako pod tem naslovom je napisal g. Josip Kratina v »Trgovski vojak« v »Kranjski« št. 26 z dne 26. junija 1938. članek, ki ga moramo prisrčno pozdraviti. Zelo je treba obsojati tvorničarje, ki prodajajo svoje izdelke privatnim strankam po isti ceni kot detajlistom in grosistom.

Gospod Kratina pravi med drugim tudi: »Tvorničar in veletrgovec poznata vse, samo ne nas detajlistov. Ne ozirajo se na nas, ki prodajamo blago strankam — kupcem, ampak dajejo blago vsakega konsumentu.«

Na to si dovoljujemo pripomniti, da so temu krivi največ prav grosisti in detajlisti sami. Kajti, če tvorničar prinese še tako dobro blago, ki je morda celo cenejše od starih »uvedenih znamk«, dostikrat veletrgovci in drugi trgovci niti slišati nočejo o tem, da bi kupili nove, boljše in cenejše izdelke, temveč jih odbijajo, češ: »Kaj mislite, da bom jaz uvažal vaše novotarije? Kadar bodo stranke zahtevale vaše blago, potem ga bomo pa uvedli!«

Preudarite sedaj sami, kakšno naj bo stališče tvorničarja, ki je mnogo investiral v tvornico in izdelek in ki ve, da je njegovo blago v vsakem oziru boljše, pa tudi cenejše od prejšnjih izdelkov, ker je proizvajano po najnovejših strokovno-znanstvenih metodah. Kljub temu ga pa ne more plasirati po grosistih in detajlistih, ker ga ti zavračajo. Kaj preostane torej tvorničarju drugega, kot da se obrne sam na konsumenta s ponudbami in vzorci? In ker so izdelki dobri, si pridobi vedno več in več odjemalcev. Njegov posel se razvija, vendar ne po zaslugi veletrgovcev in detajlistov, ki so izdelke — razen nekaterih častnih izjem — bahavo odbijali, pač pa zaradi lastne vztrajnosti, ob žrtvovanju neštetiht vzorcev in zato, ker so izdelki res tako dobri, da jih konsumenti sami dalje priporočajo.

To kalvarijo je prešla tudi tvor-

nica »Impregno«, katere ravnatelj sem jaz. Sedaj plasiramo »Impregno« izdelke skoraj po vsej državi izključno po grosistih in detajlistih. Toda če nam v začetku, ko so nas trgovci (poudarjam: razen častnih izjem!) omalovaževali, ne bi pomagali konsumenti sami, bi naše podjetje danes sploh ne obstajalo.

Vse to sem navedel samo zato, da boste videli, kako so prav grosisti in detajlisti sami krivi, če delajo tvornice naravnost s konsumentom, ker so jih s svojim zadržanjem k temu prisilili.

Ko smo trgovcem nudili naše blago, smo jih prosili, naj se sami prepričajo o njegovi izredni kakovosti. Ko bi to storili, bi bila njihova dolžnost do odjemalcev, da izdelke nabavijo, ker niso dražji od drugih navadnih proizvodov. Zaradi prednosti blaga, bi morali odjemalcem izdelke ponuditi in jim to prednost v kakovosti in ceni obrazložiti. Vendar se je naše prizadevanje pri trgovcih slabo obneslo.

Ciril Zagore, ravnatelj
tt. »Impregno«, Zagreb,
Langov trg 4.

Politične vesti

Ker v Komarnu nikakor ni bilo mogoče doseči sporazuma z Madžari, ki so vztrajali na svojih pretiranih zahtevah, je odletel slovaški minister Turčanski v sporazumu s praško vlado v Berlin, kjer je bil takoj nato sprejet od Hitlerja, kateremu je podrobno razložil, zakaj so zastala češkoslovaško-madžarska pogajanja. Vest o sestanku Turčanskega s Hitlerjem je napravila na madžarsko delegacijo silen vtis ter je nato nastal preobrat v stališču Madžarov, da so glede plebiscita v Podkarpatski Rusiji popolnoma odnehali. Pa tudi v nekaterih drugih točkah so popustili. Ta preobrat je pospešila tudi intervencija Nemčije v Budapešti, naj Madžarska ne stavi pretiranih zahtev.

Na pretiranje madžarske zahteve so odgovorili češkoslovaški delegati s protipredlogi ter predložili tudi

zemljevid o novi razmejitvi med Češkoslovaško in Madžarsko. Češkoslovaška je ponudila odstop 7 okrajev, v katerih živi 480.000 Madžarov, 50.000 Slovakov, 50.000 Ukrajincev, 10.000 Nemcev in 50 tisoč Židov. Madžari pa so zahtevali še 8 okrajev, poleg tega tudi mesti Bratislava in Košice. Češkoslovaki so izjavili nato, da so te zahteve popolnoma nesprejemljive.

Vodja madžarske delegacije, zun. minister Kanya je po povratku iz Budapešte, kjer je poročal Horthyju in Imredyju, izjavil, da se Madžarska na podlagi čl. 17. predlogov ne more pogajati in da zato zapušča madžarska delegacija Komarno. Madžari so torej pogajanja razbili.

Madžari bodo sedaj apelirali na velesile, da one odločijo glede novih mej. To je sporočil zun. min. Kanya s posebno noto min. predsedniku slovaške vlade dr. Tisu.

Čsl. zunanji minister dr. Chvalkovsky je prišel v Berlin. Po kratkem odmoru je položil venec na grob neznanega vojaka. Nato je imel dve uri trajajoč razgovor z nemškim zun. ministrom Ribbentropom. O vsebini razgovorov se čuva največja tajnost. Zvečer je dr. Chvalkovsky odpotoval v Berchtesgaden, kjer je bil sprejet od Hitlerja.

Plebiscita za določitev nove meje med Češkoslovaško in Nemčijo ne bo, ker je bil dosežen med Češkoslovaško in Nemčijo neposreden sporazum. Razmejitvena komisija v Berlinu bo sedaj mejo popravila v skladu s teritorialnimi razmerami. Kakor se poroča, je Nemčija dobila v Münchenskim sporazumom več, kakor pa je zahtevala v svoji godesberski spomenici.

Predsednik slovaške vlade dr. Tiso je označil kot glavno nalogo svoje vlade, da uredi vprašanje meja z Madžarsko, s katero želi živeti v miru in prijateljstvu, vendar pa pri tem ne smejo trpeti nacionalni in gospodarski interesi Slovaške. Druga naloga vlade je sprejem nove ustave, da se bodo mogle razpisati nove volitve. Pravice Nemcev bo vlada v vsakem pogledu spoštovala in ustanovila tudi posebno drž. tajništvo za nemške zadeve. Vsi Slovaki so za strumno organizacijo naroda in za nacionalno disciplino in bo zato našla slovaška vlada pota, da doseže prijateljske odnose s totalitarnimi državami. Dr. Tiso je končal svojo izjavo z besedami, da je dokončal svoje studije na Dunaju in je zato prepričan, da se bo z Nemci odlično razumel.

Ukrajinska stranka na Poljskem je predložila poljski vladi spomenico, v kateri ostro protestira proti zahtevam, da se Podkarpatska Rusija odcepi od Češkoslovaške in priključi Madžarski. Na konferenci ukrajinske omladine v Lvovu pa je bila sprejeta zahteva, da morajo tudi Ukrajinci na Poljskem dobiti svojo avtonomijo. Če bi poljska vlada to zahtevo odbila, bodo začeli ukrajinski omladinici propagando za priključenje Ukrajincev na Poljskem k Podkarpatski Rusiji. Stvari se torej malo drugače obračajo, kakor so si zamislili Poljaki.

Autonomna slovaška vlada je izdala prve protizidovske ukrepe, ki imajo pred vsem ta namen, da omeje vpliv Židov v gospodarskem življenju.

Zaradi raznih incidentov, ki so jih organizirali v Podkarpatski Rusiji Madžari, je proglasila podkarpatska vlada nad 3 okraji obsedno stanje.

Nemške čete so po poročilu »Reutera« kljub protestu čsl. oblasti na več krajih prekoračile demarkacijsko črto. Na enem mestu celo za 16 km.

Z ozirom na vedno večje obojevanje Anglije in Francije piše »Deutsche Allg. Zeitung«, da Nemčija ne bo mogla gledati s prekrižanimi rokami, kako se druge države vedno bolj oborožujejo.

Japonska vlada je nenadoma začela izkrcavati svoje čete pri Hongkongu. S pomočjo umetne megle se je posrečilo 17 japonskim ladjam, da so izkrcale 20.000 vojakov, katerim je v kratkem sledilo še 30.000. Japonci dosedaj niso izkrcali tu vojaštva, da se ne zapletejo v nasprotje z angleškimi in francoskimi interesi, ki so tu zelo močni. Očividno pa so sedaj po Münchenskem sporazumu prišli do zaključka, da se Francozov in Angležev ni treba bati.

Japonci so izkrcali v zalivu Bias pri Hongkongu nove čete in sedaj prodirajo proti Kantonu.

Pri sedanjih že tri in pol mesece trajajoči ofenzivi na Hankov so izgubili Japonci že okoli 400.000 ljudi, ki so bili ranjeni ali ubiti ali bolni.

Preiskava je ugotovila, da je atentat na šefa bolgarskega gen. Štaba Pjejeva delo makedonskih teroristov.

Vesti o rekonstrukciji romunske vlade se ne demantirajo ter je torej pričakovati, da se bo ta v resnici izvedla.

„Maribor v jeseni“

Velika perutninska razstava in vzorčni sadni sejem

Od 22. do 25. oktobra.

Pred 25 leti je bil v Mariboru prvi perutninarski kongres v Sloveniji, ki je predvsem veljal gojivci štajerske kokoši, ki se je izkazala za naše kraje kot najbolj rentabilna perutnina. Da se gojenje te kokoši še bolj razširi in utrdi njen sloves v najširših plasteh prebivalstva, priredijo perutninarska društva od 22. do 25. oktobra v Mariboru I. banovinsko perutninarsko razstavo v prostoru »Uniona«. Prijavljenih je že več sto najlepših kokoši rjave in prepeličaste barve. Razstavljenih bo tudi nekaj plemenitih rac, gosi in puranov.

Hkrati bo III. perutninarski kongres v Sloveniji, ki se ga bodo udeležili delegati iz vseh krajev dravske banovine. Štajerska kokoš si je že večkrat na velikih mednarodnih prireditvah priborila prvo nagrado, tako v Londonu, Rimu in Lipskem. Na temelju ocene perutninarske razstave v Beogradu so gospodarski krogi sedmih banovin sklenili uvesti štajersko kokoš brez razlike barve, čeprav prevladuje rjava barva, kot nekako standardno perutnino in se posvetiti le njeni rejci. Ta sklep je potrdilo tudi kmet. ministrstvo. Štajerska kokoš dobro nese, prenese vsako podnebje, ni izbirljiva v hrani, ki si jo najraje išče na polju ali okrog hiše, in daje izvrstno meso. Štajerski piščanci niso zaman na trgu dobrem slovesu. Zaradi vseh teh prednosti štajerske kokoši jo moramo označiti za naše kraje res kot najbolj gospodarsko, ki nam daje največ dobička.

Hkrati z razstavo priredijo podružnice Sadnega in vrtnarskega društva velik sadni vzorčni sejem, ki bo letos posebno dobro založen, saj so jabolka v naših krajih precej dobro obrodila in se letos lahko ponašajo po svoji izvrstni kakovosti.

Zaposlitev neznatno padla

OUZD v septembru

Po zadnjem izkazu OUZD je bilo v septembru 67.265 moških in 36.707 ženskih, skupno 103.972 zavarovancev. V primerj z lanskim septembrom je število zavarovancev naraslo za 667, število zavarovank za 1.271 ali skupno za 1.938. V primerj z avgustom 1938. pa je število zavarovancev padlo za 444. Stavbene sezone je pač konec.

Število bolnikov je ostalo skoraj neizpremenjeno.

Povprečna dnevna zavarovana meza pa se je v primerj z lani dvignila pri moških za 1:49 na 28:40 din, pri ženskah za 0:90 na 20:17 din; povprečno torej za 1:23 na 25:49 din. Od aprila je dnevna zavarovana meza v trajnem dvigu ter je narasla od 24:47 na 25:49 din. Seveda pa so se tudi cene za vse življenjske potrebščine dvignile.

Celotna dnevna zavarovana meza je narasla za 175:608 na 2.650.671 din.

Statistična knjiga o primorski banovini

Kr. banska uprava primorske banovine je izdala knjigo o upravnih, sodnih in cerkvenih razdelitvah primorske banovine, kateri je dodan še popoln seznam vseh krajev banovine. Knjigo je sestavil statistični urad. V knjigi so zbrani vsi statistični podatki o primorski banovini na zelo pregleden način. Posebno vrednost je dobila knjiga s seznamom vseh krajev, ker je v seznamu za vsak kraj navedena tudi občina in pošta.

Knjigi so dodani tudi trije zemljevidi, in sicer o gostoti prebival-

stva v posameznih krajih, o delitvi prebivalstva po verah ter karta o razširjenosti nepismenosti. Ta je največja v Bosni in Hercegovini ter dosega v okraju Prozor celo 85:8 odstotka.

Želeti bi bilo, da bi bile podobne knjige izdane tudi v vseh drugih banovinah.

»Službeni list«

Kr. banske uprave dravske banovine z dne 12. oktobra objavlja: Pravilnik o delih, ki se smejo izvrševati v breme državnega in banovinskih cestnih skladov in

cestnega sklada za ozemlje uprave mesta Beograda — Spremembe in dopolnitve 2. odst. § 5. pravilnika o povračilu stroškov za službena potovanja monopolskih delavcev — Odločbo o blagu, ki se izvaža za plačilo v prostih devizah — Spremembo meje med župnijama Kamnik in Rova — Spremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev v območju dravske banovine.

Zopet dve telefonski progi

Poštno ministrstvo je na številne prošnje prebivalstva vendarle

odredilo, da se telefonska proga Ptuj—Vurberg podaljša do pošte Sv. Barbara v Slov. goricah. Drogove in žice so že pripeljali.

Prebivalstvo si že zelo želi tudi telefonsko zvezo iz Ptuja do Markovcev. Prebivalstvo je v svoji požrtvovalnosti ponudilo poštni direkciji brezplačno telefonske droge, delovno silo in tudi primeren prispevek za dela, kakor tudi prevozna sredstva. Zlasti v sedanji jesenski kupčiji poslovni svet telefonsko zvezo zelo pogreša. Poštna direkcija se naproša, naj vendar enkrat začne z delom, da bo ta zveza čimprej ustvarjena.

Plačana kampanja za veleblagovnice se nadaljuje

Ni slučajno, da je baš te dni začelo »Vreme« veliko propagando za veleblagovnice. V Novem Sadu in v Zagrebu je imel trgovinski minister konferenco z gospodarskimi ljudmi in na teh konferencah se je tudi odločno zahtevala prepoved veleblagovnic. Poleg tega pa je bila v ponedeljek tudi seja Centralnega predstavništva zvez trgovskih združenj in propagatorji veleblagovnic vedo, da je že enkrat doseglo Centralno predstavništvo prav znatne uspehe v boju proti veleblagovnicam. Zato so postali tuji kapitalisti, ki hočejo z veleblagovnicami postati še gospodarji naše domače nacionalne trgovine, nervozni in plod te nervoze je njih povečana reklama za veleblagovnice.

Tako je prišlo do tega, da vladno »Vreme« zopet na široko daje prostora za slabo spisane propagandne članke v korist veleblagovnic. Ne upa se pa več pod te članke natisniti inseratne številke, kakor je to storilo v svojih prvih člankih.

Mislili smo, da bo »Vreme« sedaj, ko so razpisane skupščinske volitve, gledalo predvsem na to, da čim več pristašev pridobi za vladno politiko. Očividno pa je reklama za veleblagovnice za »Vreme« važnejša ko celo skupščinske volitve, ker drugače pa ne bi dajalo »Vreme« kar po cele štiri kolone za interese gospodarjev veleblagovnic, ki jih je čisto malo. Ta reklama se mora torej »Vremenu« zelo dobro izplačati. Drugo vprašanje je seveda, kako bo 120.000 trgovcev reagiralo na to, da baš vladni list s tako energijo nastopa proti njih življenjskim interesom in za par tujih velekapitalistov!

Kakor pa »Vreme« na široko piše o veleblagovnicah, tako je vsebina vseh njegovih propagandnih člankov skrajno mizerna. Prav za prav ponavlja samo fraze, ki jih je navedel že v prvem članku in tem dodaja vedno nove slike »magacinov« iz velikih mest. Višek vse modrosti »Vremena« pa je v njegovi trditvi, da so veleblagovnice potrebne zaradi potrošnikov.

Prepuščamo »Vremenu«, da preseneti svet s senzacijo, da hočejo tuji velekapitalisti samo iz ljubezni do našega naroda in naših potrošnikov ustvariti pri nas veleblagovnice. Od kdaj vendar ta ljubezen? Zakaj se ne pokaže tudi drugod? Tako smešna je misel, da bi tuji velekapitalisti le iz ljubezni do našega naroda ustanavljali pri nas veleblagovnice, da si je ne bi upalo ponoviti niti »Vreme«. Zato pa naj ne govori o interesih potrošnikov, temveč o interesih teh tujih velekapitalistov, ki bi hoteli s svojimi veleblagovnicami od naših potrošnikov dobiti tudi zadnji denar. Bodimo vendar odkriti! Za profit velekapitalistov gre in za nič drugega!

Svoj zadnji članek je »Vreme« zgradilo na izreku, da »je potrošnik kralj v narodnem gospodarstvu«. To se sicer res lepo sliši, samo da se gospodje, ki objavljajo

v »Vremenu« propagandne članke za veleblagovnice, na to presneto malo ozirajo. Baš veleblagovnice so zgrajene na načelu, da nima potrošnik prav nobene besede.

V veleblagovnicah se prodaja le tipizirano blago in po čisto določenih cenah. Potrošnik, ki pride v veleblagovnico, ne more prav nič izbrati, kupiti mora, kar se mu ponudi. V veleblagovnicah ni za prosto voljo potrošnika nobenega prostora, tu je le diktat anonimnih lastnikov veleblagovnic. Kar vržejo ti na trg, to se mora kupovati, in samo to in nič drugega. Seveda pa znajo anonimni lastniki veleblagovnic ta diktat skriti in marsikateri naivnež odhaja iz veleblagovnice uverjen, da je kupil, kar je hotel. »Če kje, potem je potrošnik v veleblagovnicah izgubil svoje ime kralja narodnega gospodarstva.«

Višek vsega pa je, če si upa

Naše terjatve proti Nemčiji: že okoli 300 milijonov din

Naše terjatve proti Nemčiji, ki so v prejšnjih tednih že nekaj popustile, so se začele zopet dvigati in znašajo po zadnjem uradnem izkazu že nad 21 milijonov mark, kar je skoraj 300 milijonov din, če računamo tečaj klirinške marke na 14 din. Opozorili smo že na nevarnosti, ki morejo nastati, če naše terjatve proti eni državi preveč narastejo. Žal pa so bila ta opozorila, čeprav so jih ponatisnili tudi drugi listi, zaman.

Kljub temu pa je treba na prevelik dvig terjatev znova opozoriti, ker je naše gospodarstvo kratkomało prerevno, da bi smelo toliko kreditirati. Upoštevati je treba, da je velik del izvoznikov, ki izvažajo v Nemčijo, navezan na kredit, za katerega plačujejo po 10 do 12 odstotkov obresti. Ves dobiček izvozne kupčije more iti po vodi, če mora izvoznik predolgo čakati na denar.

A ni to edina nevarnost. Red-

no se more opaziti, da dosledno pade tečaj klirinške marke, kakor hitro naše terjatve proti Nemčiji preveč narastejo. Tako je tudi v isti številki »Biltena Zavoda«, v katerem je objavljen dvig nemškega kliringa, že zabeležen padec nemške klirinške marke na 1.391.46—1.394.05 din. Vsak tak padec klirinške marke pa pomeni za izvoznika gotovo izgubo in zato je tudi splošna zahteva vseh naših izvoznikov, da se tečaj nemške klirinške marke stabilizira. Ta želja je bila tudi glasno poudarjena na vseh konferencah, ki jih je imel te dni trgovski minister inž. Kabalin z gospodarskimi ljudmi v Zagrebu in Novem Sadu. Minister Kabalin je tudi popolnoma uvidel upravičenost te zahteve in izjavil, da se bo to vprašanje pri sedanjih trgovinskih pogajanjih z Nemčijo tudi uredilo. Upamo, da se bo to tudi v resnici zgodilo.

Blagoslov Slovenskih goric

V vinogradih v Slovenskih goricah, tem vinskem središču Slovenije, je ta teden izredno živahno. Trgatev se je začela že v dobršem delu, ponekod pa še čakajo, da se stopnja sladkorja v grozdju še poveča. Toplo jesensko sonce blagodejno vpliva na zorenje, ker je letos v Slovenskih goricah res dobro obrodilo. Posodje je pripravljeno, da sprejme letošnji blagoslov.

Letos vinogradi niso preveč trpeli zaradi peronospore kakor prejšnja leta in je večinoma zadostovalo tri- do štirikratno škropljenje, dočim je bilo treba prejšnja leta škropiti do desetkrat. Avgusta in deloma septembra je bilo vreme

Vsak napreden trgovec

prodaja le tako blago, s katerim svojim odjemalcem koristi.

Nudite tudi Vi Vašim odjemalcem v prvi vrsti naravno Rogaško slatino; s tem koristite njim in sebi!

ka tega dela severne Slovenije in od njune letine je odvisna usoda tisočev pridnih rok. Marsikateri posestnik si bo letos opomogel in s prodajo sadja zamašil najhujše luknje. V začetku izvozne sezone so bile cene precej zadovoljive in so se dobra jabolka prodajala po 3 dinarje za kilogram. Kasneje so cene popustile na 2 dinarja. Ko so potem v zadnjem tednu septembra prišle razne omejitve izvoza zaradi zapletenega mednarodnega položaja, ponekod dobrih jabolk niso mogli prodati niti po 1:50 din. Zadnje dni pa je kupčija zopet oživela. Kupec pridno segajo po sadju in ponujajo za kanadke po 2 do 2:50, za bobovce, mošančke itd. pa po 1:25 do 2 din. Gospodarska jabolka se prodajajo večinoma po 1 din, za prešanje pa povprečno po 50 par za kilogram. V nekaterih krajih Slovenskih goric se cene gibljejo nad tem povprečjem. Jabolka za prešanje se ponujajo mestoma po 75 par, dočim se za prvovrstno namizno sadje doseže tudi cena 3 din in več.

V preteklih dveh mesecih se je iz glavnih nakladalnih postaj Ljutomer, Gornja Radgona, zlasti pa Maribor in Pesnica, izvozilo skupaj 537 vagonov jabolk (po 10.000 kilogramov). V resnici je bilo več vagonov, ker niso bili vsi dovolj obteženi. Največji promet izkazuje v teh dveh mesecih okraj Maribor, levi dravski breg, namreč 333 vagonov, desni breg pa le 29. Drugi najmočnejši izvozni okraj Slovenskih goric je Ljutomer, ki je poslal čez mejo, večinoma v Nemčijo, v dveh mesecih 111 vagonov jabolk, iz okraja Murska Sobota pa je bilo poslanih 28 vagonov. Znatne množine žlahtnih jabolk so naložili tudi ta mesec.

Trst, Hamburg ali Gdinja

V zvezi z odcepitvijo sudetskih pokrajin od Češkoslovaške se je pojavil v tržaških krogih strah, da se bo sedaj češkoslovaška zunanja trgovina usmerila predvsem na Hamburg, s čimer bi bil Trst prav hudo prizadet. Tržaški »Piccolo« tolaži v eni svojih zadnjih številčk tržaške gospodarske ljudi, da se jim ni treba tega bati, ker je Trst naravna luka za vso sudetsko, češko in slovaško industrijo. Zlasti kar se tiče uvoza bombaža, riža, kože, kavčuka, posušenega sadja, vin, raznih oljnatih rastlin, kave itd. Prav tako pa velja Trst kot najbolj ugodno središče za čezmorski izvoz papirja, keramike, sladkorja, piva, pohištva, čevljev itd. Vendar pa tudi »Piccolo« opozarja gospodarske ljudi, da pazno zasledujejo spremembe na Češkem in da tem spremembam prilagode svoje postopanje.

Istočasno se poroča, da bi tudi Poljaki hoteli doseči, da bi šla češka zunanja trgovina skozi Gdinjo. Da bi zadnji dogodki mogli navdušiti Čehe za Gdinjo, je le malo verjetno. Gotovo pa je tudi to, da se bo velik del zunanje trgovine iz severnih sudetskih pokrajin takoj usmeril proti Hamburgu, ki bo verjetno imel največ dobička od priključitve sudetskega ozemlja k Nemčiji.

Denarstvo

Pomirjenje na denarnem trgu

Zadnji izkaz Narodne banke z dne 8. oktobra že dokazuje, da je po pomirjenju v zunanje-politični situaciji nastalo tudi pomirjenje na denarnem trgu. Obtok bankovcev se je že znižal za 162,8 milijona din, narasle pa so obveze na pokaz ter se je zlasti zvišalo stanje tekočih računov od 824,1 na 1.013 milijonov din. Iz izkaza Narodne banke navajamo te postavke (vse številke v milijonih din):

Zlata podloga se je povečala za 6,59 na 1.892,2.

Devize izven podloge so narasle za 20,9 na 499,1.

Posojila so skupno narasla za 5,0 na 1.952,5. Lombardna znašajo le 54,8.

Razna aktiva so se povečala za 9 na 2.447,9.

Obtok bankovcev se je zmanjšal za 162,8 na 7.241,0.

Obveze na pokaz pa so se povečale za 201,9 na 1.838,28.

Razna pasiva so narasla za 3,3 na 268,4.

Skupno kritje se je zmanjšalo od 26'80% na 26'78%, samo zlato pa od 26'04% na 25'95%.

Nemška marka kot plačilno sredstvo na sudetskem ozemlju

Maršal Göring je kot opolno-močenec za štiriletko odredil, da velja od 10. oktobra dalje na sudetskem ozemlju poleg češkoslovaških kron nemška marka kot zakonito plačilno sredstvo. Zamenjalni tečaj za 1 Kč = 12 pfenigov. Ta odredba pa bo imela le prehodno veljavo, ker bo v nekaj tednih češkoslovaška krona prenehala veljati kot zakonito plačilno sredstvo. Da je raztegnil veljavo nemške marke na sudetsko ozemlje maršal Göring, dokazuje, da se bo tudi nemška štiriletko raztegnila na sudetsko ozemlje, kakor se je to že zgodilo v Avstriji.

Zamenjalni tečaj češkoslovaške krone je določen za približno 37% nad zadnjim uradnim tečajem češkoslovaške krone, ki je znašal le 8'75, včasih celo samo 8'6 pfeniga. Tečaj pa je bil višje določen, ker je kupna moč češkoslovaške krone večja, kakor pa kaže njen tečaj. Poleg tega so cene in tudi mezde v Nemčiji znatno višje kot na nemškem sudetskem ozemlju. Zato je bilo potrebno, da se določi višji tečaj, ker bi sicer nastale v gospodarstvu sudetskega ozemlja težke neprilike.

Za novega komisarja Ljubljanske kreditne banke je bil imenovan namesto dr. Frana Novaka sodnik pri stolu sedmorice v Zagrebu dr. Fischinger.

Za predsednika Hrvatske sveopšte kreditne banke v Zagrebu je bil na izredni skupščini izvoljen bivši trgovski minister dr. Vrbanič.

Na ljubljanski borzi je notirala dne 13. X. nemška klirinška marka od 12'80—14.—, vojna škoda je bila po 471—474, investicijsko posojilo po 98—100, 7% Blair po 92'92, 8% Blair po 97—98 din. Tečaji so ostali torej v glavnem nespremenjeni.

Poljaki so določili tečaj Kč na 100 Kč = 16 zlotov. Do 17. oktobra se mora češka krona zamenjati, ker tedaj preneha biti zakonito plačilno sredstvo.

Obtok bankovcev Belgijske narodne banke se je v tednu največje politične napetosti povečal za 2993 milj. frankov, da je zlato kritje kljub povečanju zlate podlage za 359 milijonov padlo od 65'71% na 60'33%.

V Newyork je zopet prišlo za okoli 45 milijonov dolarjev zlata, večinoma iz Anglije. Koliko je skupno prišlo v zadnjih dneh zlata v Ameriko, še ni mogoče ugotoviti. Misli pa da, da bodo zlate zaloge USA kmalu dosegle 15 milijard dolarjev, to je več kot polovico vsega zlata na svetu.

Naročajte in širite „Trgovski list“!

Kako delajo krošnjariji

Drastični primeri iz krošnjiarskega poslovanja

Krošnjiarska nadloga postaja vedno večja in neznosnejša. Zlasti pa se množe pritožbe o nasilnosti krošnjarijev. V tem oziru sta zlasti značilna dva konkretna primera, ki sta se ugotovila na širši seji uprave kranjskega združenja. S samokresji v rokah so prisilili krošnjariji organa kranjskega združenja, da je njih zasledovanje opustil. Še težji je primer, ki se je dogodil dne 28. septembra v sami pisarni združenja, ko je ova-deni krošnjari zagrozil organu združenja, da ga bo ustrelil, če ga še enkrat naznani.

Te nasilnosti bi pač morale povzročiti najostrejšo nadzorstvo oblasti nad vsemi krošnjariji. Saj ne bodo trgovci več življenja varni, če bodo ostale takšne nezakonite grožnje krošnjarijev nezaslo-vane. Znova zato apeliramo na oblasti, da ostro nastopijo proti krošnjarstvu, ker je to postalo že prava nadloga za vso deželo.

Kako pa sicer poslujejo krošnjariji, o tem nam je poslal prijatelj lista več zelo poučnih primerov:

Včasih prinese kaka stranka trgovcu na vpogled vzorec blaga in pravi: »Poglejte! Takšno blago je prodajal krošnjari po din 100— za meter. Res vredno! Trgovec se čudi, kako je to mogoče, ko je on sam tako blago kupil dražje, kakor ga pa krošnjari prodaja.

Tudi to je mogoče. Iz zanesljivega vira sporočam:

Nekje v naši državi sta dva nastavljenca nekega velikega skladišča in en tak razpečevalec sklenila nekak dogovor. Prodajalec je kupil morda 12 kosov blaga, nastavljenca sta mu pa pozneje poslala 50 kosov blaga. Zgodilo pa se je tudi to, da sta zaračunala — seveda na škodo šefa — blago po din 50—. Če se je tako blago prodajalo potem po din 100—, so seveda vsi lepo zaslužili. S takimi »trikije, pravilno sleparijami, seveda pošten trgovec ne more delati. Pozneje so pri enem nastavljenca našli na stanovanju za več kot 80.000 din blaga. — To seveda ni bilo v Ljubljani! Je pa suha resnica.

Druge vrste trik je, da se dela krošnjari pijanega in pravi, da bo vse prodal za polovično ceno. Tako zopet premami kakega lahkovernega kmeta, da kupi blago. Zgodilo se je, da je tak krošnjari prodal kmetu celo balo manjvrednega blaga za din 2000—. Ker kmet sam ni mogel vsega porabiti, je moral sam krošnjariiti z blagom.

V neko hišo v ljubljanskem predmestju je prišel krošnjari in ponujal kupon blaga za din 300. Slučajno navzoči pomočnik je omenil, da to blago ni toliko vredno, saj ga vendar pozna. Krošnjari pravi na to: Jaz grem sam na Češko, pa zglijam za blago. Zato ga lahko dam poceni, in sicer ga bom dal za din 200—. Bil sem pomočnik v eni največjih trgovin v Zagrebu, imel sem 2500— din plače, pa mi je bilo premalo. Sedaj zaslužim din 10.000 na mesec. Če si pameten, kupi si kovček in začni s krošnjarijenjem.

Včasih res dajo krošnjariji tudi kak kos v zgubo. To pa seveda samo zato, da si pridobijo neko zapujanje. Ko pa pride krošnjari drugič, že gleda, da opehari liste-

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete, Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

ga, kateremu je morda pred 14 dnevi prodal kak kos blaga izpod cene.

Na ta način se krošnjarijev seveda ne bomo znebili, ker so ljudje tudi sami malomarni ter se ponekod kar radi razgovarjajo in mešetarijo s takimi prodajalci. V čast nam niso!

Da s krošnjarstvom v moralnem oziru ne bomo nič pridobili, ni

treba posebej razlagati. Kakor sem že enkrat omenil, so zanesli predvsem krošnjariji v našo govorico tiste **masne izraze**, ki se večkrat čujejo na naših ulicah. To je tem ljudem tako prešlo v kri in meso, da se niti sami ne zavedajo, kdaj jim je ušla taka kletvica. Saj bo vsak vedel, kaj mislim.

Naj to zaenkrat zadostuje!

Fr. Zelenik:

Iz praktičnega življenja

Neprimerna postrežba

Neka gospa je hotela kos perila v določeni velikosti in barvi, pa niso imeli v trgovini perila ne določene številke ne barve. Ponudili so se ji, da bodo naročili, naj se potrudijo čez nekaj dni zopet v trgovino. Čez deset dni so ji dali naročen kos. Številka je bila prava, barva pa ne. Sicer se je nekoliko upirala, ker ni bila pravilna barva, ali rekli so ji, da mora vzeti, ker je bilo za njo naročeno in še stroške je morala plačati.

V neki trgovini zahteva stranka kos svilne določene barve. Ker pa zahtevane barve niso imeli, so ji hoteli na vsak način nekaj podobnega vriniti. Videlo se je jasno, da ji ponujeno ne ugaja in da ni voljna vzeti. Pustili so jo kar stati v trgovini in še pozdravili je niso, ko je šla ven.

Zahteve odjemalcev so danes zaradi modernih proizvodnih in prodajnih načinov mnogoštevilne in odjemalci jako razvajeni. Nadrobna trgovina ne more imeti vsega na zalogi, t. j. ne more biti založena za vse zahteve. Ako nima na zalogi, kar se zahteva, mora skušati to priskrbiti ali pa vsaj povedati, kje je mogoče dobiti.

Naj pri tej priliki še nekaj dodam. Nadrobna trgovina je neizbežna potreba vsakdanjega življenja. Navajeni smo nanjo. V nadrobni trgovini lahko krijemo z upanjem v svoje potrebščine. Med odjemalcem in trgovcem je navadno neka prijateljska vez. Pa tudi trgovec je potreben svojim strankam, svojim tovarišem, še drugače. Trgovec je odjemalec pri peku, pri mesarju, pri brivcu in drugih. Če propade trgovec, izgube tudi ti svojega odjemalca.

Nekaj besed obrtnikom

Sicer bi mi lahko rekli, da tvorijo obrtniki svoj stan in se nima trgovski stan ali njegov list prav nič mešati v obrtniške zadeve. Toda pri nas je prav prijateljska vez med trgovskim in obrtniškim stanom, pa mi tedaj ne bo nihče štel v zlo, če povem še kaj o obrtnikih.

Krojaču je prinesel nov naročnik nekaj v popravilo. Pa ga je nahlulil krojač, da ni krpar in naj le nese kam drugam. Neka gospa je prinesla k čevljarju čevlje v popravilo. Tri tedne jo je

vlekel in ni popravil, da se je naveličala čakati in je nesla čevlje k drugemu, ki je bil bolj ustrežljiv in popravil takoj.

Odjemalka je želela določen kos mesa. Mesar jo pa nahlulil, češ, na volu je različne vrste meso itd. Ker je menj vse meso in vola poznam le živega, mislim, da je imel mesar prav ali stranko je pa le izgubil.

Ta pa zna

V trgovino vstopi gospa, kateri se že na nosu vidi, da je natak-njena in se hoče kaj pritožiti. Navihani prodajalec je opazil njeno razburjenost, pa jo hitro nagovori z vso prepričevalnostjo: Milostiva, z blagom, ki sem vam ga zadnjič prodal, ste gotovo na vsak način zadovoljni, ker ste res ugodno in dobro kupili. S tem odločnim in prepričevalnim nagovorom jo je prodajalec zmedel. Imela je lepo pripravljen govor, kako se bo pritožila in kako bo grajala, sedaj pa ji je prodajalec pokvaril tako lepo zasnovan začetek. Morala bi najti drugačen način, da bi povedala svoje. Za to je pa bila nekoliko pčelena. Sicer je nekaj godrnjala, toda prodajalec jo je kmalu potolažil. Če bi pa bil prodajalec ne-previden in bi jo vprašal, kako je kaj zadovoljna, bi napeljal vodo na njen mlin in začelo bi ropotati.

Tudi počasi je prav

V neki trgovini sem videl zelo prijazne ljudi. Komaj se vrata odpro, že zadone od vseh strani pozdravi, tudi od prodajalk, katere že strežijo stranke, ne samo od tistih, ki niso zaposleni. Novododane kupovalke so takoj vprašali, kaj želi, lepo so ji postregli, lepo zavili in lepo spremili do vrat. Zdi se mi, da tukaj kljub vsemu lepemu nekaj ni v redu. Kupovalka ni imela časa in prilike, da bi malo pogledala po trgovini. Marsikatera, ki vstopi v trgovino, še ne ve natančno, kaj bo kupila. Kupovalki naj se nudi tudi prilika nekoliko pogledati po trgovini. V neki trgovini sem videl velik napis: Prosim, oglejte si zalogo v trgovini!

Prodajalec mora že iz ponašanja stranke sklepati, ali točno ve, kaj bi rada, ali bi rada šele pogledala. Tedaj ne skušajte se prav hitro iznebiti kupovalke!

Licitacija desk za tobačne tovarne

Uprava drž. monopolov razpisuje I. ofertno licitacijo, ki bo dne 10. novembra 1938 v pisarni uprave drž. monopolov v Beogradu ob 11. dop. za dobavo:

850 m³ desk 12 mm debeline za tobačno tovarno v Ljubljani,
600 m³ desk 12 mm debeline za tobačno tovarno v Banjaluki in
120 m³ latev 18/50 mm za tobačno tovarno v Ljubljani.

Deske morajo biti suhe, iz belega zdravlega lesa (ne iz borovine). Dolge morajo biti 4 m; polovica desk mora biti široka od 15 do 25 cm, polovica pa od 26 do 35 cm. Deske morajo biti paralelno rezane.

Latev morajo biti 4 m dolge, 25 odstotkov po 3 m.

Ne dovoljujejo se naslednje napake: ekscentrična rast, zaviti les,

ne sme biti žagan, ko je sočen, ne prestar, preživel, polžasto zaviti, namoljen, da mu manjkajo vogali, neparalelno žagan (neenako širok), ni na vseh štirih straneh obrob-ljen v pravih kotih, da so vlakna poševno prerezana, razpoke, nagit les, ohlapne črne grče, velike poševne grče, razpoke daljše od širine lesa.

Pri predaji so dopustne te napake: če čelne površine niso navpično žagane na osnovno črto, zaradi slabega ravnanja očrneli les, majhne razpoke zaradi sonca na koncu ali v sredini, toda ne daljše od širine deske, zdrave močne grče, če niso črne, navrtan les od kljuk, da ima stržen, toda brez razpok, manjša trohnoba do 20% dolžine, širše ali ožje širine do 6%.

Dobava se mora izvršiti v treh enakih partijah: prva v 2 mesecih po podpisu pogodbe, druga v 4 in tretja v 6 mesecih.

Latve se morajo dobaviti v 2 mesecih. Druga partija se sme dobaviti šele v 3. ali 4. mesecu, tretja v 5. ali 6., toda ne prej.

Pravico udeležbe na licitaciji imajo samo domači proizvajalci. Cena se mora navesti samo v dinarjih za m³ franko skladišče navedenih tovarn, ter tudi celotna vrednost nabave.

Dovoljuje se pri dostavi dobavitelju 5% toleriranja od skupno zahtevane količine.

V ostalem veljajo v celoti določila »B« o pogodbah in nabavah po zakonu o drž. računovodstvu.

Dobave - licitacije

Artilerijsko-tehnični zavod mornarice Lepetane sprejema do 17. oktobra ponudbe za dobavo travkov za pisalni stroj, papirja za tempiranje, kože srne, jeklenih ročnih ščetk, kositra za spajanje, steklenega papirja, celuloide, smir-kovega platna, šelaka, raznih lakov, čopičev, svinčenega minija v prahu, dinamom-olja, kabla, izolirne vrvice itd.; do 27. oktobra sprejema ponudbe za dobavo spiralnih svedrov, mikrometra, diamantov za rezanje stekla, grafitnih loncev za taljenje kovin itd.

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 18. oktobra ponudbe za dobavo čaš za Leclanche člene, čas za Callaud člene in čas za člene AD 245.

Strojna šola mornarice v Boki Kotorski sprejema do 20. oktobra ponudbe za dobavo pnevmatike, celuloide, svečic za avtomobile, ključev, materiala za akumulatorje itd.

Mornarska komanda v Šibeniku sprejema do 25. oktobra ponudbe za dobavo vesel za razne vrste čolnov.

Intendantura Komande pomorskega arzenala v Tivatu sprejema do 29. oktobra ponudbe za dobavo spiralnih svedrov, solvent-naft, smole, bukovega katrana, smole za kalfitiranje, kalcijevega karbida ter razne vrste orodja.

Komanda podvodnega orožja v Kumboru sprejema do 31. oktobra ponudbe za dobavo sadre, bakrene izolirne žice, Bergmannovih cevi, transformatorja, kablov itd.

LICITACIJE

Dne 20. oktobra bo v skladišču I. oddelka Vojno-tehničnega zavoda v Hanrijevu pri Skoplju licitacija za dobavo raznih žebeljev, metel, vžigalic, morske trave itd.

V Štabu komande vojašnice Vi-teškega kraja Aleksandra I. Zedi-ničela v Ljubljani (artilerijska vojašnica) bo dne 20. oktobra licitacija za oddajo popravila strehe na objektu V.

V Štabu dravske div. oblasti v Ljubljani bo dne 22. oktobra ofertna licitacija za oddajo del gradnje skladišča v Škofji Loki (tipa I.); dne 27. oktobra pa licitacija za dobavo fižola, riža, zdroba, ješprenj-čka, kisa, čaja, kave, masti, ciklo-rije, testenin itd.

Direkcija drž. železnice v Sarajevu razpisuje za 27. oktober ofertno licitacijo za gradnjo skladišča v Sarajevu.

Oblastna uprava bolniškega fonda pri Direkciji drž. žel. v Ljubljani razpisuje ofertno licitacijo za 4. november za nabavo in montažo Rentgen-aparature.

Dne 20. oktobra se vrši pri Teh-nični komisiji št. 3 v Škofji Loki licitacija za dobavo smrekovih trupev.

Dne 22. oktobra se vrši pri Komandi žandarmerije v Beogradu licitacija za nabavo 500 komadov zumb.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Terjatve proti Nemčiji zo-pet močno narasle

Po podatkih Narodne banke se je stanje naših kliringov v prvem tednu oktobra spremenilo takole (vse številke v milijonih dotične valute):

		v primeri
Pasivni kliringi:	8. X.	8 30. IX.
Švica šv. fr.	5,05	— 0,07
Češkoslov. Kč	161,65	— 10,57
Belgija belge	2,60	+ 0,04
Romanija din	7,74	+ 1,72
Madžarska din	38,19	— 0,82
Aktivni kliringi:		
Italija (novi) din	85,46	— 4,56
Bolgar. (red.) din	1,77	+ 0,18
Bolgar. (tur.) din	0,57	— 0,16
Turčija din	18,80	+ 0,32
Poljska din	3,74	— 2,35
Španija pezet	2,90	brez
Nemčija RM	21,02	spremembe + 2,87

Trgovinski register

Vpisale so se naslednje tvrdke:
Zor Zdravko in drug, Brezovica 16 pri Ljubljani, podružnica: Kozarje 69, občina Dobrova. Trgovina z mešanim blagom. Javna trg. družba. Družbeniki: Zdravko Zor, trgovec na Brezovici, Zor Antonija roj. Remškar. Družbo zastopa družbenica Antonija Zor samostojno.

Tvornica tanina, Medvode, d. z. o. z. Osnovna glavica v višini 300.000 din je plačana v gotovini. Poslovodja Josip Savič, obratovodja tovarne v Ljubljani. Dokler je le en poslovodja, zastopa družbo ta samostojno, če sta dva ali več, zastopata družbo kolektivno po dva poslovodja.

Kinofilm, družba z o. z. Ljubljana. Obratni predmet: Družba ustanavlja in obratuje kinopodjetja, jemlje in oddaja kinopodjetja v zakup, izdeluje in vnovčuje filme ter prevzema zastopstva filmskih podjetij. Družba je ustanovljena za nedoločen čas z osnovno glavico 225.000 din, ki je vplačana v gotovini. Poslovodje: Rado Hribar, industrialec, Peter Klinar, ravnatelj in Janko Šabec, zasebni uradnik, vsi v Ljubljani. Družbo zastopata po dva poslovodja kolektivno.

Lojze Kane, tvornica kvasa, Mengeš. Izdelovanje in prodaja kvasa na debelo in drobno. Imetnik Lojze Kane, industrialec v Mengšu.

Vpisale so se spremembe pri naslednjih tvrdkah:

Viljem Brauns, tovarna strupa-prostih anilinskih barv in kemičnih izdelkov za gospodinjstvo in go-podarstvo v Celju. Kot nadaljnji družbenik se vpiše Friderik Lampe, industrialec v Liberecu, ki je poleg Lampeja Ivana in Eriha tudi upravičen zastopati firmo.

Akcijska družba za kemično industrijo na Dunaju, podružnica v Ljubljani. Spremenjena so bila pravila družbe. Upravni svet sestoji iz najmanj 3, in največ 12 članov, ki jih voli skupščina. Izbrisi se prokura Riharda Weissa. Vpišeta se upravni svetnik doktor Ludvik Steinfeld v Berlinu ter prokurist Franc Pollak, uradnik družbe na Dunaju.

Jugografika tiskovna in založna družba v Ljubljani. Izbrisi se poslovodja Adolf Ribnikar.

Cvetličarna Fani Hvala nasl., družba z o. z. v Ljubljani. Spremenila se je družbena pogodba. Izbrisi se poslovodji Anton Klun in Fani Hvala, vpiše pa se poslovodja Franc Vrhovec, vrtnar v Ljubljani.

Kemična tovarna Moste, družba z o. z. Spremenila se je družbena pogodba. Družbeniki nameravajo znižati osnovno glavico od 8 na 5 milijonov din ter bi se s tem znižale vse osnovne vloge družbenikov za 37 1/2 %.

»Lesex«, lesna industrijska in trgovska družba v Ljubljani. Vpiše se poslovodja Tassi Izidor, zasebnik v Trstu.

Metalno akcionarsko društvo v Ljubljani. Izbrisi se član upravnega sveta dr. Katz Franc, pravni konzulent v Pragi.

Pharmaceutika, družba z o. z. v Ljubljani. Izbrisi se poslovodji Miro Jankole in dr. J. Klepec, vpiše pa Vojimir Jankole, višokošolec v Ljubljani.

Prva kranjska izdelovalnica glasovirjev v Ljubljani Rudolf A. Warbinek. Izbrisi se zaradi smrti dosedanjega lastnika Rudolf Warbinek st., vpiše pa se novi lastnik Rudolf Warbinek ml. Vpiše se samostojna prokura Mlekuž Antonije in Murgelj Vere.

»Teos« družba z o. z. za tehnično obratna sredstva v Ljubljani. Spremenila se je družbena pogodba. Izbrisi se poslovodji Teodor Rauscher in Pekolj Slavica, vpiše pa poslovodja inž. An-

ton Stebi, poobl. civilni inženir v Ljubljani.

Prvo jugoslovensko transportno dioničko društvo Schenker & Co, podružnica v Mariboru. Sedež glavnega podjetja Beograd. Vpiše se prokura za podružnico, podeljena Hubertu Niterbergerju, vodji podružnice v Mariboru.

Jurija grofa Thurnskega jeklar-na na Ravnah d. d. — Guštanj.

Izbrisi se člana upravnega sveta Evgen Friedländer in dr. Karl Planer, vpišeta pa se nova člana upravnega sveta dr. Daub Ervin, gen. ravnatelj na Dunaju in inž. Krön Richard, Dunaj. Prokura se je podelila Bilowitzkemu Otonu v Beogradu.

Franc Dolenc, lesna industrija, Škofja Loka. Vpiše se prokurist Franc Dolenc ml.

Tržna poročila

Žitni trg

Mlini so zopet začeli kupovati pšenice, toda le manjše količine. Trgovci, ki kupijo pšenico, jo takoj prodajo naprej Prizadu, ker se boje, da bi mogle cene pšenice pasti.

Položaj na tujih trgih je nespremenjen. Vedno bolj se kaže neravnost na trgu, ki se je še povečala zaradi vesti, da letina na drugi zemeljski polovici dobro kaže.

Na domačem koruznem trgu je položaj čisto medel. Kupčija je minimalna. Tudi na tujih trgih ni sprememb.

Prvi transporti pšenice, ki jih je Nemčija kupila v Kanadi in USA, so prišli v Trst. Zaenkrat je prišlo 12.000 ton, pričakujejo pa, da pride v kratkem še 40.000 ton pšenice.

Sadni trg

Na dunajski trg je prišlo dne 12. t. m. iz Jugoslavije 10 vagonov svežih češpelj. Kakovost češpelj je bila dobra, cene so ostale nespremenjene.

Isti dan so prišli na dunajski trg tudi 4 vagoni jugoslovanskega grozdja in 4 vagoni jabolk iz Slovenije. Kakovost jabolk je bila dobra.

Živinski trg

Na dunajskem govejem trgu so se gibale cene dne 10. oktobra takole: izredni volj po RM 0'72 do 1'05, biki po 0'70 do 0'79, krave po 0'54 do 0'69, mršava živina po 0'46 do 0'53 za kg žive teže. Za boljše živino je ostala cena nespremenjena, za slabo živino pa je cena padla za 2 do 4 fenige.

Na dunajskem svinjskem trgu z dne 11. oktobra so bile te cene: la težka mangalica po 1'05 do 1'06 RM, kmečke po 1'06, banatske po 1'06 do 1'10, angleške križane po 1'06 do 1'08, srbske po 1'05 do 1'06, mesnate avstrijske po 1'08 do 1'10 RM za kg žive teže. Cene so ostale nespremenjene. Trg je bil precej živahen. Za mangalice pa je bilo manjše povpraševanje, ker je bilo na trgu mnogo madžarskih in romunskih prašičev.

Industrijske surovine so se podražile

Mednarodna blagovna tržišča so bila pretekli teden v znaku dviganja cen za industrijske surovine, zlasti kovin, dočim so bile cene za žitarice mlačne. Tako se je pove-

Iz zgodovine železniških vozni listkov

Če potujete z avtobusom ali tramvajem, dobite redoma naveden listek, na katerem so natisnjene postaje ter je navedena cena vožnje. Podobne vozne listke so dajali tudi pri prvih železniških vlakih. Večinoma pa je moral takrat železniški uradnik napisati na listek smer vožnje, razdaljo in ceno. Ker je promet naglo rasel, so postali takšni vozni listki silno nerodni, ker so morali ljudje predolgo čakati, da je uradnik na listke vse potrebno napisal. Mnogo so mislili takrat, kako bi te napake odpravili in poenostavili vozne listke. V začetku šestdesetih let prejšnjega stoletja je prišel načelnik male postaje na železniški progi Manchester—Carlisle v Angliji Tomas Edmondsen na misel, da bi se izdal drugačen in praktičnejši vozni listek. Po dolgem prizadevanju se mu je posrečilo sestaviti stroj, ki je natisnil na li-

čala za elektr. baker od 48 na 50 funtov za tono, jekla od 196.88 na 204.25, cinka od 14.25 na 14.75, svinca od 15.36 na 15.58, srebra od 19.25 na 19.50 in zlata od 164 na 175 funtov. Te cene pa so znatno pod cenami pred enim letom.

Od tekstilnih surovin so se podražile: bombaž za 3 do 3 1/2 %, juta za 3, česana volna pa za 13 3/4 %. Tudi surova svila se je podražila za 3 3/8 %.

Cene žitaric so popustile tako v Ameriki kot tudi na evropskem kontinentu. Tako je padla cena koruze v Rotterdamu za 5 9/10 %, v Chicagu za 4 9/10 in v Buenos Airesu za 4 2/5 %. Enako je padla cena pšenice v Rotterdamu za 4 6/10 %, v Vnipegu za 1 6/10, v Buenos Airesu za 1 5/10, dočim se je v Chicagu dvignila za 2 0/10 %.

Zunanja trgovina

V italijanskem kliringu je izplačala Narodna banka nakaznice do št. 17.329 z dne 7. julija 1938.

Italijanska vlada je dovolila kredit 300 milijonov lir za nova petrolejska vrtnanja v Albaniji ter za povečanje proizvodnje albankega petroleja.

V Italiji je bilo v prvih 6 mesecih letošnjega leta spuščenih v morje novih trgovinskih ladij v skupni tonaži 62.000 ton, za 52.500 ton več kakor lani.

Albanija je v 1. polletju uvozila blaga za 11.5, izvozila pa za 4.1 milijona zlatih frankov. V primeri z lani se je letos povečal deficit njene zunanje trgovine za več ko 2 milijona zlatih frankov.

V septembru je Francija izvozila 2212 tisoč ton blaga v vrednosti 2'6 milijarde frankov, uvozila pa je 3761 tisoč ton v vrednosti 3'5 milijarde frankov. Izvoz se je povečal po količini in po vrednosti, dočim se je uvoz po količini zmanjšal, po vrednosti pa povečal. Trgovinska bilanca je bila pasivna za 881 milijonov frankov, dočim je bila v septembru 1937. za 1404 milijone frankov.

Vrednost uvoza Danske je znašala v avgustu 129.7, izvoza pa 126.4 milijona kron, v prvih osmih mesecih 1938. pa je znašal uvoz 1056, izvoz pa 1019 milijonov kron. Pasivni saldo se je znižal v prvih 8 mesecih od 96.8 v l. 1937 na 36.3 milijona kron v l. 1938.

Nemška vlada je dovolila Poljski 10letno šodstotno posojilo v višini 100 milijonov zlotov. Posojilo bo porabila Poljska za nakup strojev, zlasti kmetijskih, v Nemčiji. Nemčija pa bo v večji meri kupovala polske železne prideleke.

Nemčija je dovolila Turčiji blagovni kredit v višini 150 milj. RM.

Dvig cen za industrijske surovine je predvsem spekulativnega značaja, dočim je padec cen žitaric posledica večje želje ter mnogo manjše potrebe Evrope za žitaricami. Uvozne potrebe Evrope na žitaricah so padle za 11 milijonov ton.

Pred novo sezono za kakao

Svetovna potrošnja kakava je padla za 20 odstotkov, dočim so se znižali dovozi kakava za največ 10 odstotkov na 650.000 ton. Zato so se morale zaloge kakava znatno povečati, po mnenju strokovnjakov od 385.000 na 475.000 ton. Poleg tega pa se poroča, da bo letošnja žetev znatno boljša od lanske. Tako bo žetev Zlate obale narasla od 219.000 na 260.000 ton. Iz Brazilije sicer še ni podatkov, vendar pa je gotovo, da letošnja žetev nikakor ne bo slabša od lanske. Računati je zato s tem, da se bodo zaloge znatno povečale.

Statistični položaj je torej za kakao vse prej kot ugoden. Vendar pa ni položaj preveč slab, ker so se cene dvignile in ker je kakavost afriškega kakava za 40 odstotkov slabša od lanske. Za kvalitetni kakao iz Afrike je živahno povpraševanje. V splošnem se zato more smatrati, da se je položaj v zadnjih štirih mesecih zboljšal.

Nemčija je dobila s sudetskimi ozemljem 994.710 ha njiv, 852.880 ha gozdov in 285.030 ha travnikov in pašnikov.

Argentinska vlada je izdelala zakonski načrt, po katerem se bo morala plačati posebna dodatna carina za vse uvozno blago, ki se prodaja po dumpinških cenah.

Št. 13.676/38.

Nabava

Državni rudnik Velenje razpisuje na dan 2. novembra 1938, neposredno pismeno pogodbo za dobavo 280 tek. met. jeklenožične vrvi Ø 31 mm. Ostali pogoji pri podpisnem rudniku.

Državni rudnik v Velenju.

Št. 13.671/38.

Nabava

Državni rudnik Velenje razpisuje na dan 2. novembra 1938 neposredno pismeno pogodbo za dobavo raznega el. materiala (uporni elementi, pretikala in drugi el. instal. material). Ostali pogoji pri podpisnem rudniku.

Državni rudnik v Velenju.

Št. 13.662/38.

Nabava

Državni rudnik Velenje razpisuje na dan 2. novembra t. l. 500 m kabla zavarovanega v gumijasti cevi tipa RGCT, preseka 4 x 6 kvadratnih milimetrov, delovna napetost 750 voltov. Natančni pogoji se dobijo pri podpisnem rudniku.

Državni rudnik v Velenju.

poseben valjar. Vedno bolj se je izkazalo, da so ti vozni listki ne-porabni.

Uradnik avstrijske južne železnice Kocian je nato predlagal vozne listke v obliki blokov s kuponi za več polovanj. Vsak kupon naj bi veljal za eno vožnjo na razdaljo do 10 km. Vsaka postaja naj bi dobila svojo določeno številko. Poleg tega naj bi bilo natisnjeno tudi ime nastopne postaje, dočim bi bila postaja, do katere se je hotelo potovati, navedena le s svojo številko. Vse druge podatke, dan izdaje, vrsto razreda, številko vozne karte itd. je hotel Kocian natisniti s posebnim strojem, podobnim sedanjemu pisalnemu stroju.

Toda tudi ta predlog ni prodrl in polagoma so spoznali, da je bila še najboljša misel, ki jo je dal Tomas Edmondsen. Uvedli so vozne listke v obliki majhnih kartonov in ti vozni listki so se ohranili še do danes.

Lesne cene na ljubljanski borzi

dne 13. oktobra 1938.

Tendence: nespremenjeno mlačna.

Smreka, jelka:	Franko vagon nakl. postaja za m ³	
	od din	do din
Hlodi I., II., monte	120—	160—
Brzojavni drogovi	120—	170—
Bordonali merkantilni	160—	180—
Filerji do 5/6"	165—	190—
Trami ostalih dimenzij	160—	185—
Škorete, konične, od 16 cm naprej	360—	410—
Škorete, paralelne, od 16 cm naprej	430—	480—
Škorete, podmerne, od 10—15 cm	340—	380—
Deske-plohi, kon., od 16 cm naprej	320—	340—
Deske-plohi, par., od 16 cm naprej	350—	390—
Brusni les za celulozo	120—	140—
Kratice za 100 kg	38—	42—

Bukev:

Hlodi od 30 cm naprej, I., II.	95—	135—
Hlodi za furnir, čisti, od 40 cm naprej	200—	230—
Deske-plohi, naravni, neobrobjeni, monte	250—	290—
Deske-plohi, naravni, ostrorobi, I., II.	400—	490—
Deske-plohi, parjeni, neobrobjeni, monte	320—	380—
Deske-plohi, parjeni, ostrorobi, I., II.	520—	640—

Hrast:

Hlodi I., II., premera od 30 cm naprej	165—	305—
Bordonali	750—	850—
Deske-plohi, neobrob- ljeni	685—	735—
Deske-plohi, boules	850—	950—
Deske-plohi, neobrob- ljeni, I in II.	710—	800—
Frizi I./II., širine 5, 6 in 7 cm	720—	790—
Frizi I./II., širine od 8 cm do 12 cm naprej	825—	935—

Oreh:

Plohi, neparjeni, ne- obrobjeni I., II.	810—	940—
Plohi, parjeni, neob- robjeni, I., II.	950—	1100—

Brest:

Plohi neobrobjeni I., II.	380—	430—
------------------------------	------	------

Javor:

Plohi neobrobjeni I., II.	500—	600—
------------------------------	------	------

Jesen:

Plohi neobrobjeni I., II.	770—	910—
------------------------------	------	------

Lipa:

Plohi neobrobjeni I., II.	420—	530—
------------------------------	------	------

Parketi

hrastovi, za m ²	58—	68—
bukovi, za m ²	35—	45—
Železn. pragi 2'60 m 14x24		

hrastovi, za 1 komad	39—	47—
bukovi, za 1 komad	24—	30—

Drva

bukova, za 100 kg	12'50	14'50
hrastova, za 100 kg	9'50	12'50

Oglje

bukovo, za 100 kg	42—	54—
-------------------	-----	-----

Povpraševanja.

Večje količine madrijerov v predpisanih dimenzijah.
I/II hrastovi frizi, v debelini 25 mm, v širinah 5, 6, 7, 8, 9, 10 cm, v dolžinah od 25 do 95 cm in od 1 m dalje.
Parjena, ostroroba paralelno rezana bukovina I. in II. kvalitete.
Javorjeve neobrobjene deske I. in II. kakovosti, 18 mm debeline.
Hrastovi boulesi.
Brestovi boulesi in neobrobjeni plohi.
Deske smreka-jelka v III. in IV. kvaliteti 18/24 milimetrov debeline, dolžina 4 m, širina od 16 cm naprej; dobava suksesivna.
Več vagonov jelovih in smrekovih desk v III. in IV. kakovosti, 12 mm in 18 mm; dobava po dogovoru.
Škorete smreka-jelka, 12 mm; dobava promptna.
Neobrobjeni hrastovi plohi v I. in II. kakovosti.

Občni zbori

Občni zbor združenikov Rudarske družbe Bohemia v Celju bo v četrtek dne 17. novembra ob 11. v pisarniških prostorih odvetnika dr. Riharda Pintarja v Celju, Razlagova ulica 3/a. Na dnevnem redu je tudi sklepanje o razpisu doplačil na kukse.

VII. izredni občni zbor Jugečeške (Jugoslovansko-češke tekstilne industrije), d. d. v Kranju bo v sredo, dne 26. oktobra ob 11. v družinskih pisarniških prostorih. Na dnevnem redu je predlog uprave o zvišanju delniške glavni-
ce.

Povpraševanja po našem blagu v tujini

680 — London: prednji deli usnja,
681 — London: stekleno blago,
682 — Hamburg: živalska dlaka,
683 — Bruselj: lesene podpetnice,
684 — Le Caire: suhe višnje, orehova jedra, mandeljuni in velike suhe češnje,
685 — Da Carduff: kopita za čevlje (tudi s spiralnimi peresi),
686 — London: kože in krzna,
687 — Zborov (Češkoslovaška): brinove jagode,
688 — Manchester: konservirana gnuja v skatlah,
689 — Misslitz (Češkoslovaška): koriander,
690 — Adis Ababa: stavbeni les,
691 — Alžir: janež v zrnu,

692 — Porto (v Portugalski): išče se zveza z našimi izvozniki, ki bi bili pripravljeni stopiti v kupčijske zveze s portugalskimi tvrdkami,
693 — Bagdad (Irak): lešniki,
694 — Batavija (Java): išče se zveza z našimi izvozniki (zlasti industrijskih izdelkov), ki bi se zanimali za izvoz v Nizozemsko Indijo. Ta izvoz bi se mogel direktno organizirati po g. Ir. R. Stančku, častnem konzulu češkoslovaške republike, ki je z uspehom rešil vprašanje čsl. izvoza v Nizozemsko Indijo.
695 — Kodanj: čreva.
696 — Dunaj: ponuja se zastopnik za papriko,
697 — Moravska Ostrava: brinove jagode.

Doma in po svetu

Na dan 11. decembra se bo v 35 volivnih okrožjih skupno volilo 371 poslancev, in sicer imajo posamezne banovine: dravska 2 okrožji in 29 poslancev (metliški okraj izgubi poslanca, škofjeloški ga pa dobi), savska 7 okrožij in 76 poslancev, vrbska 2 okrožji in 26 poslancev, primorska 2 okrožji in 24 poslancev, drinska 4 okrožja in 39 poslancev, zetska 4 okrožja in 33 poslancev, donavska 6 okrožij in 53 poslancev, moravska 4 okrožja in 41 poslancev, vardarska 4 okrožja in 45 poslancev ter mesto Beograd 5 poslancev. Poleg tega se izvoli še

toliko poslancev, kolikor je nosilec državnih list, ki so dobili nad 50.000 glasov. Vseh poslancev bo torej po vsej verjetnosti 373.
Med vsemi skupinami združene opozicije je prišlo glede vložitve skupne državne liste do sporazuma ter bo nosilec liste tudi sedaj doktor Vladko Maček.
Delovni odbor Združene opozicije je sklenil, da sprejme volivno sodelovanje z JNS in z gibanjem dr. Ljotića. O volivnem sodelovanju JNS z združeno opozicijo bo odločil glavni odbor JNS.
Volivna borba se odpre z govorom dr. Milana Stojadinovića, ki bo imel svoj prvi volivni govor v nedeljo dne 16. t. m. po radiu.
Minister dr. Spaho je izjavil z ozirom na vesti o volivnem sporazumu združene opozicije z JNS in

Ljotićem: »Nas bi zelo veselilo, če bi se te vesti uresničile, ker bi se potem volivni boj za nas olajšal.«
»Politika« poroča, da se je senator dr. Kramer na poti v Beograd ustavil v Zagrebu, kjer se je najprej sestal z voditelji KDK, nato pa je obiskal predsednika dr. Mačka.
Za spomeniškega konservatorja v dravski banovini je imenovan univ. prof. dr. France Mesesnel, bivši asistent v umetnostno-zgodovinskem seminarju ljublj. univerze ter sourednik Zbornika za umetnostno zgodovino. Dr. Mesesnel je objavil že celo vrsto spisov iz naše umetnostne zgodovine, zlasti pa slovi kot najboljši poznavalec umetnosti Wolfvega kroga in še posebej bratov Šubicev.
Za direktorja realne gimnazije v Pljuju je imenovan inspektor Franc Alič, ki je bil dosedaj nameščen v prosvetnem ministertvu.
V kmetijskem ministertvu je bila konferenca za ustanovitev zveze vseh kmetijskih zbornic v državi. Zastopniki vseh zbornic so se izrekli za takšno zvezo, ker bi bili potem interesi kmetijskih zbornic bolje zastopani.
Ustanovitev jugoslovansko-francoske kmetijske zbornice se pripravlja v Beogradu.

Razstavo »Tri leta vlade dr. Milana Stojadinovića« je dosedaj obiskalo — kakor pišejo listi — 37.000 ljudi.
Državna moška obrtna šola se odpre letos v Kosovski Mitrovici.
Bolnišnica v spomin kralja Aleksandra se svečano odpre dne 17. t. m. v Demir Kapiji.
50 danskih in švedskih arhitektov je s parnikom »Prestolonaslednik Peter« prišlo v Dubrovnik, da prouče arhitektonske zanimivosti v našem Primorju.
Mestna občina v Zagrebu je najela pri Gradski štedionici v Zagrebu 10 milijonsko posojilo, ki ga bo porabila za nakup nepremičnin in za regulacijo mesta.
Umrli je veliki knez Ciril Vladimirovič, šef ruske carske rodbine, ki je bil l. 1929. proglašen za ruskega carja.
Angleška univerza v Glasgou je pozvala bivšega predsednika dr. Beneša, da kandidira za rektorja univerze.
»Prager Tagblatt«, ki je bil brez dvoma najboljši nemški list v nasledstvenih državah Avstrije, bo prenehal izhajati. Njegov glavni urednik Tomas je zato pred dnevi skupno s svojo ženo izvršil samomor. Tudi nemški praški list »Bohemia« bo prenehal izhajati. Na Dunaju pa je prenehal »Sport-Tagblatt«.

Komunisti na Češkem so dobili, kakor poročajo »Lidove Noviny«, migljaj, da prostovoljno razpuste svojo stranko, ker bo sicer komunistična stranka na Češkem prav tako razpuščena, kakor je bila na Slovaškem.
Posebna delavska taborišča bo ustanovila praška vlada, da bo mogla na ta način izvesti velika javna dela, ki so postala zaradi odcepitve sudetskega ozemlja potrebna. Tako bo treba sezidati nove ceste in napraviti nove železnice. V taborišča pridejo vsi delavci, ki jih ne bo mogoče zapos-

liti pri javnih delih ali v zasebnih podjetjih. Hkrati pa bo s temi taborišči tudi poskrbljeno, da bodo zaposleni vsi demobilizirani vojaki iz odstojenih krajev.
Nemški listi pišejo, da ni prišlo pod Nemčijo 850.000 Čehov, temveč samo nekaj nad 250.000. Po statistiki iz l. 1930. je bilo na vsem ozemlju samo 360.000 Čehov, a so od teh mnogi sedaj pobegnili na Češko, da je ostalo na sudetskem ozemlju samo 250.000 Čehov.

Poljske oblasti so izgnale iz Tešina vse prebivalstvo, ki je češke narodnosti, ker da morajo napraviti prostor za poljsko prebivalstvo, ki se je izselilo v letih 1919. do 1938.

Po uradnih italijanskih podatkih so imeli Italijani v Spaniji od začetka državljanske vojne naslednje izgube: med oficirji: 227 mrtvih, 697 ranjenih in 3 ujeti, vojakov je bilo 2430 ubitih, 8161 ranjenih in 351 ujetih. Zaradi bolezni je umrlo 278 legionarjev. Stalno nesposobnih za delo je postalo 2000. Skupne izgube znašajo 12.147.

Efektivno stanje angleške suhozemne vojske se bo povečalo od 180.689 na 201.707 oficirjev in vojakov.

Sovjetski listi vehementno napadajo polkovnika Lindbergha, ker se je v neki družbi neugodno izrazil o sovjetskem letalstvu, češ da je brez vodstva in v velikem neredu.

Dolgoletni spor med Bolivijo in Paragvajem zaradi Gran Chaca je bil sedaj rešen z razsodiščem.

Sejmi

16. oktobra: v Kočevju, na Rakeku, v Podčetrku, Veračah;
17. oktobra: v Apačah, Pristavi, Zidanem mostu;
18. oktobra: v Bohinjski Bistrici, Trbovljah, Lukovici pri Kamniku, Ormožu, St. Vidu pri Stični, Radohovi vasi, Vojniku, Pljuju, Guštanju, Mozirju, Pod-sredi, Dolnji Lendavi;
19. oktobra: v Ljubljani, Celju, Pljuju, Trbovljah;
20. oktobra: v Šmihelu-Stopičah, Turnišču, Črenšovcih;
21. oktobra: v Zireh, Cerkljah, Lescah, Žubni, Črni, Mariboru, Celju, Mali Nedelji, Sevnici, pri Sv. Petru v Slovenskih goricah;
22. oktobra: v Brežicah, Celju, Trbovljah, Damljah.

Radio Ljubljana

Sobota 15. oktobra. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 17.00: Otroška ura — 17.40: Plošče — 17.50: Beseda k prazniku — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Odlomki iz Črne gore (Vladimir Regally) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Samostan Krka in njegov pomen v zgodovini pravoslavnih Srbov v Dalmaciji (Miloš Parenta) — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: X. večer muzi-komedijantov — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Plošče.

Nedelja dne 16. oktobra. 8.00: Plošče — 8.15: Saksoson solo s spremljevanjem klavirja. Izvaja g. Zihnerl Miloš, pri klavirju g. prof. Marjan Lipovšek — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Šramli igrajo (plošče) — 9.45: Verski govor (Jože Jagodice) — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice — 11.00: Reproduciran koncert na vrliških orglah — 11.30: Koncert. Sodelujejo: g. Jože Gostič, član zagrebške opere, in radijski orkester — 13.00: Napovedi — 13.20: Pevski koncert Celjskega okteta — 14.00: Plošče — 17.00: Kmet. ura: Na kaj bom pazil pri zimskem krmljenju (ing. Erik Eiselt) — 17.30: Fantovske pesmi (plošče) — 18.00: V. Baebler: Predsednik vseh predsednikov, veseloigra, Sodelujejo člani rad. igr. družine in kvartet »Hmtadras«, vodi Ipi. — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura: 30letnica zagrebškega veleizdajniškega procesa — 19.50: Zabaven pisan večer. Sodelujejo: Sestre Stritarjeve, gg. Petan France in Stanko Avgust (orglice in harmonika) in radijski orkester — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Prenos lahke glasbe iz kavarne Nebotičnik.

Ponedeljek dne 17. oktobra. 12.00: Solistični instrumentalni koncert (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Koncert radijskega orkestra — 14.00: Napovedi — 18.00: Napredek higijene v naši banovini (dr. Ivo Pirc) — 18.20: Plošče — 18.40: Umetnostni spomeniki Savinjske doline (Marian Marolt) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Stjepan Miletič preprodatelj zagrebškega gledališča — 19.50: Zanimivosti (Mirko Javornik) — 20.00: Rezervirano za prenos — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Naročajte »Trgovski list«!

Ne kupujte tehtnice!!! preden niste vprašali pri nas

5letna garancija!

Izdelujemo 3 vrste avtomatičnih tehtnic

5letna garancija!

od 2 do 20 kg v prvovrstni kakovosti v raznih barvah

Titan d. d., Kamnik

VODILNA TRGOVINA

z deželnimi pridelki in mešanim blagom na debelo in na drobno, ki obstaja že 50 let v frekventnem trgu Slovenije, se odda v najem ali prodaja iz družinskih razlogov. Ponudbe na upravo lista pod „SIJAJNA EKSISTENCA“

KOŽUHOVINA

Velika zaloga krznene konfekcije Sprejemamo vseh vrst popravila in prirojanje po najnovejših modelih

JOSIP DOLENC, krznar
LJUBLJANA, Sv. Petra 19

Telefon 22-62

Vam je pri snazenju štedilnika, jedilnega pribora, medenine, emajla, steklenine itd. res neobhodno potreben, ker vam osnaži vse brez uporabe kakih drugih pripomočkov. Ovoj z modro deklico je znak naše kvalitete. Za cenjena naročila se priporoča

SLAVIN!

A. Janežič, Ljubljana, Florjanska ul. 12-14

ker smo jim cene vsled velike zaloge v engros in defajlni prodaji globoko znižali // Trgovina s papirjem, šolskimi, pisarniškimi in knjigoveskimi potrebščinami na debelo in na drobno Lastna industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov

Najugodnejše kupite

vsakovrstne trgovske knjige, kot ameriške žurnale, glavne knjige, blagajniške knjige itd. pri

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE
reg. zadr. z o. zav.
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi polzredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace, journale, šolske zvezke, mape, odjemalne knjige, risalne bloke itd.

Ustanovljeno 1850

Zaloga vseh vrst stekla, porcelana in keramike. Stavbno in umetno steklarstvo. Specialna zaloga in okvirjenje slik

JULIJ KLEIN

LJUBLJANA

Wolfova ulica št. 4

Telefon 33-80

KMETSKA POSOJILNICA LJUBLJANSKE OKOLICE

r. z. z n. z. v Ljubljani

Nove vloge

so vsak čas izplačljive in jih obrestuje po 4% vezane na 3 mesece pa po 5%

Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod

